

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) เพื่อจะอธิบายในลักษณะเชิงพรรณนา (Description) ถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่เป็นสื่อมวลชนของคณงานไร่อ้อย ที่หมู่บ้านหนองประเสร์รัฐอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จะใช้วิธีการวิจัยโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observer)

เนื่องมาจากผู้วิจัย ได้เข้าไปทำไร่อ้อยในพื้นที่โดยมีหุ้นส่วนเป็นเจ้าของไร่อ้อย ที่มีพื้นที่การปลูกต้นอ้อยประมาณ 1,500 ไร่ ร่วมกับนายมานิช เรืองจิตนุกุล ซึ่งเป็นน้องชายของภรรยาของผู้วิจัยเอง จึงทำให้ผู้วิจัยต้องลงไปดูแลไร่อ้อยและเป็นการลงพื้นที่ในการทำกรวิจัยด้วยตนเอง โดยต้องเข้าไปคลุกคลีใกล้ชิดกับคณงานในไร่อ้อยอย่างจริงจัง ในฐานะนายจ้างของพวกคณงานเอง ดังนั้น ความคุ้นเคยใกล้ชิดระหว่างผู้วิจัยกับคณงานจึงค่อนข้างสนิทสนมเพราะผู้วิจัยเป็นนายจ้างต้องดูแลคณงานในไร่อ้อยนี้อยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นความร่วมมือเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งก็ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากคณงานไร่อ้อยทุกคนที่เข้าไปสัมภาษณ์ ซักถาม พูดคุย ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเต็มใจและยินดี โดยผู้วิจัยจะเปิดเผยตัวเองอย่างชัดเจนว่าจะทำการวิเคราะห์พวกคณงานไร่อ้อยจึงทำให้มีเวลาในการสังเกตพฤติกรรมของคณงานไร่อ้อยได้ง่ายมากและสะดวกยิ่งขึ้น

งานวิจัยภาคสนามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่ศึกษาสัมผัสกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทำการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพที่เป็นจริงและสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งได้รู้เห็นและร่วมอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ศึกษาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ข้อมูลจากการวิจัยได้จากการสังเกต

ฉบับที่ ๓ และสัมภาษณ์บุคคลถึงตัวบุคคลที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์จริง ๆ ดังนั้นการพูดคุยหรือซักถามจะถูกบันทึก และรวบรวมได้ตามสภาพความเป็นจริงตามที่ได้พบเห็น โดยถือหลักที่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีความสำคัญในตัวเอง ทั้งนี้เพราะจะเป็นตัวบอกสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้การวิจัยไม่ควรมองข้ามปัจจัยใด ๆ ที่อาจเป็นส่วนสำคัญของปัญหานั้น ๆ การเก็บข้อมูลเพื่อนำรายละเอียดมาวิเคราะห์จะช่วยเสริมหรืออธิบายให้รอบคอบถูกต้องยิ่งขึ้น ข้อมูลประเภทนี้จึงครอบคลุมสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นข้อมูลแหล่งบุคคลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) บุคคลต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 110 คน ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยแบ่งตามอายุเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้มีอายุตั้งแต่ 26-35 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มวัยผู้ใหญ่

กลุ่มที่ 2 ผู้มีอายุตั้งแต่ 14-25 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว

ทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกบุคคลของแต่ละกลุ่มมาเป็นตัวแทนของกลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 10-15 คน พวกกลุ่มบุคคลพวกนี้จะเป็นตัวแทนของกลุ่ม 1 และ กลุ่ม 2 ซึ่งผู้วิจัยสามารถพูดคุย สืบเสาะกันรู้เรื่อง และเข้าใจเรื่องที่จะสัมภาษณ์กันได้ดี เพราะกลุ่มบุคคลพวกนี้ มีความรู้ อย่างน้อยก็การศึกษาชั้นประถมศึกษา มีความรู้ สามารถอ่าน เขียน พูดภาษาไทยกลางได้ และเป็นผู้ใช้สื่อทั้งวิทยุและโทรทัศน์เป็นประจำ และเป็นกลุ่มที่มีความคิดเห็นที่สามารถกล้าแสดงออกในหมู่เพื่อน ๆ คนงาน ไร้อภัยด้วยกัน ผู้วิจัยจึงจับกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนของทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นตัวอย่างมาศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1

เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 26-35 ปีขึ้นไป ถือเป็นกลุ่มผู้ใหญ่

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
1.	<p>นายสมาน ปัจจาคะ อายุ 50 ปี การศึกษา ป.4 และนักธรรมตรี อยู่ที่ หมู่ที่ 10 บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>มีฐานะโดยตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ของหมู่บ้านหมู่ที่ 10 อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี หน้าที่ รับจ้างเป็นหัวหน้า คณงานทำไร่อ้อยของ "ไร่ศรีไสว" ซึ่งมีพื้นที่อยู่ในหมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ เป็นคนพื้นที่นี้โดยกำเนิด คนทั่วไปเรียก ว่า "ผู้ใหญ่สมาน" เป็นผู้มีสื่อและใช้สื่อ ของรัฐ ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ โดย เอาที่บ้านทำเป็นที่ทำการและเป็นหอ กระจายข่าว มีสื่อทั้งวิทยุและโทรทัศน์</p>
2.	<p>นายมล ปัจจาคะ อายุ 27 ปี การศึกษา ป.6 ที่อยู่ อยู่บ้านเดียวกับนายสมาน ปัจจาคะ เป็นลูกชายของผู้ใหญ่ บ้านของหมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ</p>	<p>ฐานะเป็นคนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย หน้าที่ เป็นหัวหน้ากลุ่มคณงานไร่อ้อย คอยควบคุมการทำงานของคณงาน มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำตัวและเป็น ผู้ใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นประจำ ชอบฟังเพลงทางวิทยุ คือ เพลงลูกทุ่ง ชอบดูมวยทางโทรทัศน์ และชอบดู รายการตลกต่าง ๆ</p>
3.	<p>นายสมพงษ์ โคตรเมือง อายุ 41 ปี การศึกษา มีมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานภาพ มีครอบครัว มีบุตร ชายหญิง 2 คน อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่</p>	<p>ฐานะเป็นคนงานไร่อ้อย หน้าที่ เป็นคน ดูแลคณงานทั่วไป และขับรถแทรกเตอร์ ไถไร่อ้อย รวมทั้งเป็นคนขับรถบรรทุก 10 ล้อ ชนคณงานและบรรทุกอ้อยส่ง โรงงานเป็นหัวหน้ากลุ่มของคนที่ขับรถ แทรกเตอร์ และรถบรรทุก 10 ล้อ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
	<p>"ศรีไสว" เป็นคนท้องถิ่นของหมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ</p>	<p>ชอบใช้สื่อวิทยุที่มีกับรถบรรทุก 10 ล้อประจำ ชอบฟังเพลง ลูกทุ่ง เพลงหมอลำ และข่าวทางวิทยุ ชอบเปิดฟังคลื่นของสถานีวิทยุ ต.ธ.ด. อุดรธานี</p>
4.	<p>นางเพลิน กลิ่นเทียน (แซก) อายุ 36 ปี การศึกษา ป.4 สถานภาพ เป็นภรรยาของ นายสมพงษ์ โคตรเมือง เป็นคนท้องถิ่นของหมู่บ้านหนอง ประเสวีรัฐ</p>	<p>เป็นคณงานดูแลไร่อ้อย และตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของตนเอง ชอบใช้สื่อทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ชอบฟัง เพลงลูกทุ่ง เพลงหมอลำ ชอบดูละคร ทางโทรทัศน์ช่อง 7 ประจำ ดูที่บ้าน นายบ้าง ดูที่ร้านค้าในหมู่บ้านบ้าง</p>
5.	<p>นายสวัสดิ์ กองทุ่งมล อายุ 29 ปี การศึกษา ป.2 สถานภาพ มีครอบครัวแล้ว ไม่มีบุตร อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่ "ศรีไสว" เป็นคนท้องถิ่นของหมู่บ้านหนอง ประเสวีรัฐ</p>	<p>เป็นคณงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของตนเอง ชอบใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ชอบฟัง เพลงทางวิทยุ ฟังได้ทุกชนิด เปิดฟัง เป็นประจำ ข่าวก็ชอบ ชอบดูรายการ ตลกทางโทรทัศน์ กับรายการ 7 สี คอนเสิร์ต</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
6.	<p>นายสำราญ สุภาแดง อายุ 35 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 3 สถานภาพ มีครอบครัว มีบุตร 3 คน อยู่บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 10 อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>เป็นคณงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย หน้าที่ เป็นหัวหน้ากลุ่มคณงานในไร่ มีวิทยุทรานซิสเตอร์ เก็บเอาไว้ฟัง ที่บ้าน ไม่ได้พกพาเอามาทำงานด้วย แต่ก็ฟังรวมกลุ่มกับคนที่มิวิทยุ ฟังได้ทุก ชนิด ไม่ว่าเพลง หรือข่าว ใครเปิด อะไรก็ฟังไปตามนั้น แต่ถ้ากลับมาจาก บ้าน ก็เปิดฟังไปเรื่อย ไม่เจาะจง ก็เปิดทิ้งไปเรื่อย ๆ ไม่เจาะจงแต่ชอบ ฟังเพลงหมอลำ ฟังข่าวก็ได้ สื่อโทรทัศน์ ไม่ชอบดู ชอบพักผ่อน นอนฟังวิทยุอยู่กับบ้าน</p>
7.	<p>นายอดุลย์ ภูปัญญา อายุ 27 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ โสด อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่ "ศรีไสว" หมู่บ้านหนอง - ประเสริฐ เป็นคนท้องถิ่น</p>	<p>เป็นคณงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย หน้าที่ เป็นนายทะเบียนประจำวัน คุมรายชื่อคณงาน เวลามาทำงานมี วิทยุทรานซิสเตอร์ใช้ประจำตัว ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง และข่าวพื้นบ้าน ชอบดูละครทางโทรทัศน์ช่อง 7 ประจำ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
8.	<p>นางอัมพร ขอดแก้ว อายุ 31 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ แต่งงานแล้วไม่มีบุตร อยู่บ้านเลขที่ 86 หมู่ที่ 10 หนองประเสวีรัฐ อำเภอหนอง แสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>ทำงานดูแลบ้านให้นายจ้าง คือ นายมานิช เรืองจิตรกุล แต่ถ้ามี งานในไร่มากก็ต้องไปช่วยทำงานใน ไร่ด้วย ชอบใช้สื่อทั้งวิทยุ และโทรทัศน์ ตามแต่นายหรือเจ้าของบ้านจะเปิดฟัง ดูได้ทุกเรื่อง แต่ชอบข่าวอาชญากรรม เพราะทำให้เรารู้ทันคน และรู้ระวัง ตัวเอง จากภัยอันตรายจากคนร้าย</p>
9.	<p>นางนันทา สุขชำนาญ อายุ 29 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ แต่งงานแล้วมีบุตร ชาย 1 คน อยู่บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 10 หนองประเสวีรัฐ อำเภอ หนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>เป็นคนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำตัว พกพา มาฟังในไร่ด้วย ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง ประจำ มีโทรทัศน์เป็นของตนเอง สีหอนันท์ ขนาด 21 นิ้ว รุ่นเก่า ชอบดูละคร โทรทัศน์ทางช่อง 7 ประจำ ดูทุกเรื่อง ที่มีในรายการ</p>
10.	<p>นางสายทอง อุดร อายุ 30 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ แต่งงานแล้ว มีบุตร 2 คน</p>	<p>เป็นคนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย เป็นหัวหน้ากลุ่ม คนงานไร่อ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำตัว ชอบฟัง เพลงลูกทุ่ง เพลงหมอลำ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
11.	<p>อยู่บ้านเลขที่ 83 หมู่ 10 บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัด อุดรธานี</p> <p>นางสุนี อุดมกิจ อายุ 31 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ แต่งงานแล้ว มีบุตร 3 คน อยู่บ้านเลขที่ 78 หมู่ 10 บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัด อุดรธานี</p>	<p>โทรทัศน์ ชอบดูละครทางโทรทัศน์ ช่อง 7 ประจำ</p> <p>เป็นคณงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย เป็นหัวหน้ากลุ่มคณงานไร่อ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำ ชอบฟัง เพลงลูกทุ่ง และข่าวพื้นบ้าน โทรทัศน์ ชอบดูละครทางช่อง 7 ประจำ</p>
12.	<p>นายไพโรจน์ เรืองจิตรนุกูล อายุ 38 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานภาพ แต่งงานแล้วมีบุตร 3 คน อยู่บ้านเลขที่ 86 หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>เป็นช่างซ่อมรถบรรทุก 10 ล้อ รถแทรกเตอร์ และรถทุกชนิด มี ความรู้ความชำนาญ ในเรื่องเครื่องมือ จักรกลทุกชนิด เป็นช่างประจำ "ไร่ศรีไสว" โดยเฉพาะมีสื่อและใช้ สื่อประจำ ทั้งวิทยุ และโทรทัศน์ของ ตนเอง ชอบฟังข่าวต่าง ๆ ทางวิทยุ ชอบฟังเพลงบ้าง ทางโทรทัศน์ชอบฟังดูข่าวทางการเมือง มากที่สุดและข่าวต่างประเทศ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
13.	<p>นางดรชนี เรืองจิตรนกุล อายุ 29 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 (เป็นภรรยา นายไพโรจน์ เรืองจิตรนกุล)</p>	<p>เป็นแม่บ้าน แต่ทำงานไร่ยุ่งมาก ก็เข้าไปช่วยงานไร่บ้าง โดยไปคุม ดูแลคนงานไร่อ้อย ชอบฟังวิทยุที่บ้าน ฟังเพลงลูกทุ่ง เพลงหมอลำ ชอบดูละครทางโทรทัศน์ช่อง 7 ประจำ ดูอยู่ที่บ้าน พร้อมกับครอบครัว บางที ก็มีเพื่อนบ้านมาขอดูละครโทรทัศน์ด้วย หลายคน</p>
14.	<p>นายสมโภช มูลปลั่งบัว อายุ 48 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานภาพ มีครอบครัวมีบุตร 2 คน อยู่บ้านเลขที่ 82 หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>เป็นชาวไร่อ้อยรายใหญ่รายหนึ่งของ หมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ มีสื่อและใช้สื่อวิทยุ และโทรทัศน์ เป็นของตนเอง วิทยุ ชอบฟังเพลง ฟังข่าวพื้นบ้าน ตอนเช้า สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. อุดรธานี โทรทัศน์ ชอบดูข่าวบ้านเมือง กีฬา ฟุตบอล โดยเฉพาะมวย ชอบดูมาก ดูประจำทางช่อง 7 อยู่ที่บ้าน</p>
15.	<p>นายบำรุง จารุพงษ์วิษ อายุ 35 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพ มีครอบครัวมีบุตร 2 คน</p>	<p>เป็นชาวไร่อ้อยผู้หนึ่งของหมู่บ้าน หนองประเสวีรัฐ มีสื่อและใช้สื่อวิทยุ และโทรทัศน์เป็นของตนเอง วิทยุ ชอบฟังข่าวต่าง ๆ ข่าวบ้านเมือง ข่าวพื้นบ้าน เพลงก็ชอบฟังได้อยู่ แต่</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
16.	<p>อยู่บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 10 หมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัด อุดรธานี</p> <p>นายมาโนช เรืองจิตนุกูล อายุ 33 ปี การศึกษา ประกาศนียบัตรวิชา ช่างกลชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค อุดรธานี สถานภาพ มีครอบครัวมีบุตร หญิง 2 คน อยู่บ้านเลขที่ 86 หมู่ที่ 10 บ้านหนองประเสวีรัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>ไม่มากนัก</p> <p>โทรทัศน์ ชอบดูข่าวต่าง ๆ ข่าวบ้านเมือง ข่าวการเมือง ชอบ มากที่สุด รายการกีฬา ฟุตบอล และ มวยไทย และมวยชิงแชมป์เปียน ชอบมากที่สุด</p> <p>รายการเพลงต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ ไม่ชอบดูเลย เกือบพวกวิทยุรุ่นร้องกรีด เวลาฟังเพลงทางโทรทัศน์</p> <p>เป็นเจ้าของไร่อ้อย "ไร่ศรีไสว" ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนในการเป็น เจ้าของไร่ด้วย มีพื้นที่การปลูกอ้อย ประมาณ 1,500 ไร่ มีคนงานไร่อ้อย ประมาณ 200 กว่าคน ที่ทำงานอยู่ใน ไร่ศรีไสว นี้ ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลของ ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ที่บ้านมีสื่อและใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ครบ โดยเฉพาะ รายการละคร ทางโทรทัศน์ช่อง 7 คนงานไร่อ้อย ที่อยู่ข้างเคียงชอบมาร่วมชมด้วยเป็น จำนวนมาก เพราะที่นี้เปิดให้ชมฟรี โดยเฉพาะช่วงเวลารายการละคร</p>

กลุ่มที่ 2

เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 14-25 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว โดยคัดเลือก
มา 10 คน ทั้งผู้หญิงผู้ชาย ซึ่งอยู่ในวัยที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ดังมีรายชื่อ
ต่อไปนี้

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
1.	<p>ด.ญ. นิตยา อางอิง (ปทุม) อายุ 14 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นบุตรของนางนงนุช ไร้อ้อย ชื่อนายโสณ กับนางทองใส เป็นคนท้องถื่นบ้านหนองประเสวี อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่ศรีไสว</p>	<p>คนงานดูแลไร่อ้อย หน้าที่เป็น นายทะเบียนจัดนับจำนวนมัด อ้อยเวลาขนอ้อยขึ้นรถบรรทุก 10 ล้อ เพื่อส่งโรงงาน ทำงานเป็นปีที่ 2 เป็นคนเขียน หนังสือคล้องมีสื่อวิทยุ ทรานซิสเตอร์เป็นของตนเอง ชอบฟังเพลงสตริงค์มากที่สุด และชอบดูโทรทัศน์ช่อง 7 รายการละครประจำ ส่วนใหญ่ จะดูโทรทัศน์ที่ร้านค้าบ้าง หรือ ที่บ้านนายจ้างบ้าง แล้วแต่ โอกาส ส่วนใหญ่จะชอบไปดู ละครโทรทัศน์กับเพื่อน ๆ 2 - 3 คนด้วยกัน ส่วนวิทยุ ชอบฟังคนเดียว และกับเพื่อน ๆ ที่ชอบฟังเพลงสตริงค์ เหมือน ๆ กัน ชอบเปิดฟังเพลง จากรายการวิทยุ ต.ช.ด. อุดรธานี ทั้งวิทยุ และโทรทัศน์</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
2.	<p>น.ส. ทองฉัตร รอบลำ อายุ 17 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นลูกคนงานไร่อ้อยศรีไสว เป็นคนหนองประเสร์รัฐโดยกำเนิด อยู่บ้านเลขที่ 82 หมู่ 10 หมู่บ้าน หนองประเสร์รัฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>ชอบฟังและดูแต่รายการบันเทิง อย่างเดี่ยว ดูเพื่อความสนุก ความเพลิดเพลินและความ สบายใจ</p> <p>เป็นคนงานดูแลไร่อ้อยและ ตัดอ้อย</p> <p>หน้าที่ เป็นคนจัดอ้อย วางอ้อย บนรถบรรทุก 10 ล้อ ชนอ้อย เข้าโรงงาน</p> <p>มีวิทยุทรานซิสเตอร์ แต่ไม่ได้ ใช้ประจำตัว เก็บเอาไว้ฟังที่ บ้าน ชอบฟังวิทยุตอนเย็น ๆ เลิกงานแล้วถึงเปิดเพลงฟัง ชอบเพลงลูกทุ่ง เพลงสตริงค์ ก็ชอบ</p> <p>โทรทัศน์ ชอบไปดูรายการละคร ทางโทรทัศน์กับเพื่อน ๆ</p> <p>ส่วนใหญ่จะนัดกันไปดูบ้านนาย เพราะได้ดูฟรี</p> <p>รายการวิทยุและโทรทัศน์ชอบ รายการบันเทิงอย่างเดียว</p>
3.	<p>น.ส. สายฝน แนวน้อย(อู๋) อายุ 19 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6</p>	<p>เป็นคนดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย หน้าที่ เป็นคนจัดอ้อย วางอ้อย บนรถบรรทุก 10 ล้อ ชนอ้อย</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
	<p>สถานะภาพ โสด</p> <p>เป็นลูกของคณงานไร่อ้อย เป็นคน หนองประเสวีรัฐโดยกำเนิด อยู่บ้านเลขที่ 62 หมู่ 10 บ้านหนองประเสวีรัฐ อําเภอน หนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>เข้าโรงงาน</p> <p>มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำตัว ชอบฟังเพลงทุกชนิด ฟังได้ทั้ง ลูกทุ่ง เพลงสตริงค์ ชอบเปิด วิทยุรายการเพลง ของสถานี ต.ช.ด.อุดรธานี</p> <p>โทรทัศน์ ก็ชอบดูรายการละคร ทางช่อง 7 ดูได้ทุกเรื่อง ชอบฟังเพลงและดูโทรทัศน์กับ เพื่อนหลายคนดูแล้วสนุกดี</p> <p>ชอบคุยและฟังเพื่อน ๆ คุยกัน เรื่องของละครโดยเฉพาะเรื่อง ของดาราชอบมากที่สุด รู้จักชื่อ ดาราได้มากที่สุดทั้งดารานักร้อง และดาราโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ดู โทรทัศน์ที่บ้านนากับเพื่อน ๆ</p>
4.	<p>น.ส.บุญช่วง จันทร์ดวง</p> <p>อายุ 17 ปี</p> <p>การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6</p> <p>สถานะภาพ โสด</p> <p>เป็นลูกของคณงานไร่อ้อย เป็นคน หนองประเสวีรัฐ อยู่บ้านไม่มีเลขที่ ในไร่ศรีไสว</p>	<p>คณงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย</p> <p>หน้าที่ เป็นคนนับจำนวนมัดอ้อย ที่คณงานตัดได้</p> <p>มีวิทยุทรานซิสเตอร์ประจำตัว ชอบฟังเพลงสตริงค์ เพลงลูกทุ่ง โทรทัศน์ ชอบดูแต่ละครทาง โทรทัศน์ช่อง 7 ชอบนัดเพื่อน ไปดูโทรทัศน์ด้วยกัน 2 - 3 คน ส่วนใหญ่ไปดูบ้านนายน เพราะ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
5.	<p>นายเอก โคตรเมือง อายุ 19 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นลูกชายนายสมพงษ์ โคตรเมือง และนางเพลิน กลิ่นเทียน(แขก) อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่ศรีไสว เป็นคนท้องถิ่นหนองประเสรีฐ โดยกำเนิด</p>	<p>ไม่ต้องเสียสตางค์ รายการวิทยุ และโทรทัศน์ชอบรายการบันเทิง อย่างเดี่ยว ดูแล้วเพลินดี สนุก และรู้สึกสบายใจ</p> <p>คนงานดูแลไร่อ้อย หน้าที่ เป็นนายทะเบียนจดนับ จำนวนมัดอ้อย เวลาขนอ้อย ขึ้นรถบรรทุก 10 ล้อ เพื่อส่ง โรงงาน ทำงานช่วยกับ นิตยา อาจอิง(ป้า) มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของ ตนเอง แต่ไม่ค่อยได้เอามา ทำงานด้วย ชอบฟังวิทยุกับ เพื่อน ๆ เลิกงานแล้วถึงกลับไป ฟังวิทยุของตัวเองที่บ้าน ชอบ นอนฟังเพลงตอนกลางคืน ชอบ เพลงลูกทุ่ง และเพลงสตริงค์ โทรทัศน์ ชอบดูรายการเพลง 7 สีคอนเสิร์ต รายการตลก ไม่ชอบรายการละครทาง โทรทัศน์ ชอบดูรายการวาไรตี้ ส่วนใหญ่ จะดูตามร้านค้าใน หมู่บ้าน ถ้าเขาเปิดรายการที่ ชอบก็ดู แต่ไม่ดูประจำดูเป็น บางครั้ง ถ้ามีโอกาส</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
6.	<p>นางวันเพ็ญ วุฒิสเสลา อายุ 22 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานะภาพ แต่งงานแล้วยังไม่มีบุตร อยู่บ้านเลขที่ 69 หมู่ 10 บ้านหนองประเสริฐ อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>คนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย หน้าที่ เป็นคนนับจำนวนมัดอ้อย ที่คนงานตัดได้ มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของตัวเอง และพกพามาฟังที่ไร่ด้วย ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง และข่าว ชอบเปิดฟังรายการของสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. กับ ต.ช.ด.อุดรธานี ส่วนโทรทัศน์ ชอบรายการละครทางโทรทัศน์ช่อง 7 แต่ชอบเป็นบางเรื่องเท่านั้น แต่ชอบดูรายการวาไรตี้มาก เพราะได้เห็นพวกดารามากคนที่ตนเองชอบ</p>
7.	<p>นายไพฑูรย์ โสภนรัตน์ อายุ 22 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพ โสด อยู่บ้านเลขที่ 88 หมู่ 10 บ้านหนองประเสริฐ อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>คนงานดูแลอ้อยและตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของตนเอง ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง สตรีง ชอบฟังกับกลุ่มเพื่อนด้วยกัน โทรทัศน์ ชอบดูรายการมวยและรายการเพลง 7 สี คอนเสิร์ต โดยมากดูโทรทัศน์ตามร้านค้า ภายในหมู่บ้าน</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
8.	<p>นายชาย ทาสงคราม อายุ 24 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพมีครอบครัว ยังไม่มีบุตร อยู่บ้านไม่มีเลขที่ในไร่สีไสว ที่ หมู่บ้านหนองประเสวีรัฐ</p>	<p>คนงานดูแลอ้อย และตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของ ตนเอง ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง ข่าวพื้นบ้าน ทางวิทยุ อ.ส.ม.ท. ก็ชอบฟัง ส่วนโทรทัศน์ชอบรายการมวย ทางช่อง 7 ตอนบ่ายวันเสาร์ เล่นพนันมวยบ้าง แต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่ดูตามร้านค้าภายใน หมู่บ้าน เป็นขาประจำรายการ มวย ดูแล้วตื่นเต้นเร้าใจดี ชอบมวยมาก รายการอื่นไม่ ชอบไม่เคยดู</p>
9.	<p>นายสมหมาย ป้องคำบง อายุ 20 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ โสด เป็นลูกของคนงานไร่อ้อย อยู่ บ้านไม่มีเลขที่ในไร่อ้อยไร่ศรีไสว เป็นคนท้องถิ่นโดยกำเนิด หมู่บ้าน หนองประเสวีรัฐ</p>	<p>คนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์พกพามาฟัง ที่ไร่ด้วย ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง เพลงสตริง โทรทัศน์ ชอบดูรายการวาไรตี้ ดูรายการตลก และรายการ เพลง 7 สีคอนเสิร์ต ส่วน รายการละครทางโทรทัศน์ ไม่ชอบดู รายการมวยก็ไม่ชอบ ชอบนอนฟังเพลงอยู่กับบ้าน ตอนหัวค่ำ ชอบเปิดรับฟัง รายการเพลงของสถานีวิทยุ</p>

อันดับ	รายชื่อและที่อยู่	ฐานะและหน้าที่และการใช้สื่อ
10.	<p>นายวันชัย สุขประเสริฐ อายุ 23 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพ โสด อยู่บ้านเลขที่ 55 หมู่ 10 หมู่บ้านหนองประเสริฐ อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี</p>	<p>ต.ช.ด. อุดรธานี เพราะมี รายการเพลง ลูกทุ่งมากกว่า สถานีอื่น ๆ</p> <p>คนงานดูแลไร่อ้อยและตัดอ้อย มีวิทยุทรานซิสเตอร์เป็นของ ตัวเอง ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง เพลงสตริง และรายการ ข่าวบ้านเมืองทางสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. อุดรธานี ส่วนโทรทัศน์ ชอบรายการมวย มากที่สุด รายการข่าวทาง โทรทัศน์ก็ชอบดูชอบรายการ เพลง 7 สีคอนเสิร์ต ส่วนมาก ดูกับเพื่อนที่ร้านค้าภายในหมู่บ้าน แต่ก็ไม่ดูเป็นประจำ ดูเป็น บางรายการที่ตนชอบ โดย เฉพาะมวยไทยชอบมากที่สุด มวยชิงแชมป์ก็ชอบมาก จะ ติดตามดูรายการมวยตลอด การพนันมวยเล่นบ้างแต่ไม่มาก เล่นเพื่อความตื่นเต้น เล่นเพื่อ ลุ้นนักมวยที่ตนชอบ</p>

การตรวจสอบข้อมูล

1. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability)

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วก่อนการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเองและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คนงานไร้อ้อยโดยเจาะจงเป็นกลุ่มคนเป็นรายบุคคลที่มีชื่อเป็นของตนเอง

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จึงคิดว่า ข้อมูลที่ได้นี้จะมีความเป็นจริงและเที่ยงตรง เพราะผู้วิจัยเป็นผู้เข้าไปคลุกคลีกับคนงานโดยตรง ดังนั้นการสังเกต สัมภาษณ์ และลงบันทึกด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

โดยผู้วิจัยได้เข้าไปคลุกคลีกับคนงานไร้อ้อย จึงได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของคนงานแล้วจดบันทึกสิ่งที่ได้สังเกตไว้ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพื่อศึกษาปรากฏการณ์และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามปกติธรรมดาของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้อที่ทำการวิจัยคือ คนงานไร้อ้อย ใช้ส้อมวลชณะอะไร และอย่างไรบ้าง และใช้เมื่อใด

2. โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview)

เป็นการสัมภาษณ์แบบพูดคุยซักถาม แบบรายบุคคล และเป็นแบบเป็นกลุ่ม (Individual and Group Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) โดยผู้วิจัยจะมีคำถาม (Guideline) ในประเด็นที่ปรึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์โดยใช้การจดบันทึกข้อมูลในสมุดบันทึกประจำวัน

แนวคำถามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการศึกษาในการสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึก (Depth Interview) ซึ่งประกอบด้วย

ข้อมูลส่วนบุคคล

- วิถีชีวิตก่อนมาเป็นพนักงานไร่อ้อย
- สาเหตุที่มามีอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานไร่อ้อย
- วิถีชีวิตการทำงานในไร่อ้อย
- แนวโน้มและความคาดหวังในอนาคต

พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน

- ประเภทของสื่อที่ใช้
- ลักษณะเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ใช้
- ช่วงเวลาที่ใช้สื่อมวลชนแต่ละประเภท
- เหตุผลการเลือกใช้สื่อมวลชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและข้อมูลที่ได้
จากการสัมภาษณ์มาประกอบกัน ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของ พนักงานไร่อ้อยในการเปิดรับ
สื่อมวลชนที่ตัวเองชอบและสนใจ โดยวิเคราะห์จากการเปิดรับสื่อวิทยุและโทรทัศน์
โดยมุ่งไปที่เนื้อหา ของการใช้สื่อนั้น ๆ
2. เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการจำเป็นอันเป็นแรงจูงใจทำให้พนักงาน
ไร่อ้อย เปิดรับสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของตนโดยยึดแนว
วิเคราะห์ของนักนิเทศศาสตร์ ชื่อ Katz (1973) ซึ่งได้แบ่งหัวข้อในการวิเคราะห์

ความต้องการจำเป็น (Need Analysis) ซึ่งแยกความต้องการไว้
4 ประเภท คือ

2.1 Cognitive Need หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับ
ข่าวสารความรู้ ความเข้าใจในบุคคลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

2.2 Affective Need หมายถึง ความต้องการได้รับความ
เพลิดเพลิน หรือประสบการณ์ทางอารมณ์ อันได้แก่ ความบันเทิงต่าง ๆ

2.3 Intergrative Need หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับ
ความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคง และสถานะภาพ อันเป็นที่ยอมรับในสังคม

2.4 Escape Need หมายถึง ความต้องการหลีกเลี่ยงจากสภาพ
ความเป็นจริงไปชั่วขณะ

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้เสนอในลักษณะการ
พรรณนาความ โดยเลือกเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เป็นสาระและเกี่ยวข้อง
กับวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

ผู้วิจัยจะอธิบายในการศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรมในการใช้หรือเปิดรับ
สื่อมวลชนของประชาชนคนงานไร่อ้อย โดยอธิบายถึงวันเวลา และสถานที่ในการ
เปิดรับสื่อมวลชนและเปิดรับการสื่อใดมากที่สุด ไปจนถึงน้อยที่สุด

การนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ความต้องการในการเปิดรับสื่อมวลชน
ของคนงานไร่อ้อย โดยการแบ่งความต้องการ Katz ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ
ว่าคนงานไร่อ้อยเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการข้อใดมากที่สุด

นำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของ
คนงานไร่อ้อยมากน้อยเพียงใด พร้อมกับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะบางประการเพื่อ
เป็นประโยชน์ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย